



HALLSBERGS
KOMMUN

Hallsbergs kommun

Mål och budget 2023-2025



Hallsbergs kommun
Postadress
694 80 Hallsberg

Hemsida
www.hallsberg.se
Besöksadress
Västra Storgatan 14

E-post
kommun@hallsberg.se
Telefon
0582-68 50 00 vx

Fax
0582-68 50 02

Organisationsnr
212000-1926

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	4
2	Planeringsförutsättningar.....	5
2.1	Sammanfattning	5
2.2	Gemensamma planeringsförutsättningar	5
2.3	Delårsrapport 2022.....	6
2.4	Ränteläget.....	6
2.5	Inflationen.....	6
2.6	Pensioner	6
2.7	Ramförändringar.....	7
2.8	Budgetpropositionen.....	8
2.9	Ekonomiska förutsättningar - SKR	8
2.10	Resultatutveckling	9
2.11	Finansiella intäkter och kostnader	9
2.12	Skattesatsen.....	10
2.13	Befolkningsutveckling.....	10
2.14	Näringsliv	11
2.15	Arbetsmarknad	11
3	Styrssystem	12
3.1	Vision - Det öppna Hallsberg	12
3.2	Värdeord	12
3.3	Strategiska områden.....	12
3.3.1	<i>HÅLLBAR KOMMUN</i>	13
3.3.2	<i>LIVSLÅNGT LÄRANDE</i>	13
3.3.3	<i>ALLAS INFLYTANDE</i>	14
3.3.4	<i>GOD SERVICE</i>	14
4	Driftsnämnder.....	15
4.1	Kommunstyrelsen och transfereringar.....	15
4.2	Drift- och servicenämnden	16
4.3	Bildningsnämnden	17
4.4	Social- och arbetsmarknadsnämnden	19
5	Driftbudget 2023-2025	22
6	Resultatbudget 2023-2025.....	23
7	Balansbudget 2023-2025	24

8	Investeringsbudget 2023-2026.....	25
9	Driftsnämndernas budgetramar	27

1 Inledning



Mål och budget 2023 och flerårsplan 2024-2025

Socialdemokraterna, Centerpartiet, Kristdemokraterna och Liberalerna i Hallsbergs kommun lägger här fram en ansvarsfull och långsiktig budget. Genom en bred politisk majoritet skapas trygghet för kommunens välfärd och fortsatta utveckling. Samverkan mellan de fyra partierna, som går under namnet "Vår Framtid", bygger på att vi tillsammans ska värna och utveckla våra verksamheter.

Vår budget bottenar i en gemensam utgångspunkt om nödvändigheten att skapa ett långsiktigt ekonomiskt, socialt och ekologiskt hållbart samhälle där människors livskvalité ökar. Som politisk ledning ska vi alltid arbeta för de som bor och verkar i vår kommun. Vi ska också vara en bra arbetsgivare.

Grunden för en stark välfärd är ordning och reda i kommunens ekonomi. Därför är det av stor vikt att den kommunala ekonomin präglas av överskott i goda tider som kan användas för att minska påfrestningar i lågkonjunkturer. Vår ambition är att under kommande mandatperiod bibehålla nuvarande skattesats. För att varje skattekrona ska användas optimalt är det av vikt att kommunens arbete präglas av öppenhet och tydlighet.

I den budget som föreslås tar vi höjd för kommande kostnads- och löneökningar. Vi tar oss an den utmaning som alla kommuner och regioner i Sverige står inför, ökade pensionskostnader som är en effekt av nya pensionsavtalet och ökad inflation. Vi gör det genom att de två kommande årens resultat budgeteras till en nivå som innebär att det finansiella målet inte uppnås, det vill säga ett överskott på 1,6 % av skatter och generella statsbidrag.

Även om det för många kommuner ser tungt ut kommande år, så finner vi trygghet i att vår kommun har en god ekonomi. Detta möjliggör att skolans verksamheter kan tillföras 17 miljoner kronor under den planerade perioden. Mer stöd och bättre förutsättningar för våra elever är en självklarhet för oss. Utöver satsningar inom skola har vi avsatt utrymme för osäkerheter kring ökade kostnader på grund av förändringar i omvärlden.

Magnus Andersson

Gösta Hedlund

Partiföreträdare Socialdemokraterna

Partiföreträdare Centerpartiet

Erik Storsveden

Martin Pettersson

Partiföreträdare Liberalerna

Partiföreträdare Kristdemokraterna

2 Planeringsförutsättningar

2.1 Sammanfattning

Utgångspunkten för de ekonomiska ramarna 2023-2025 är de Gemensamma planeringsförutsättningarna (GPF) som fastställdes av kommunfullmäktige i juni 2022.

Vid framtagandet av Mål och budget för 2023-2025 har SKRs skatteprognos från oktober använts. De satsningar som föreslås i regeringens budgetproposition, se punkt 2.8, har inte beaktats i kommunens förslag till Mål och budget.

Löneökningstrycket uppgår till 3,2 procent, 3,3 procent och 3,4 procent för åren 2023 till 2025 och är i nivå med SKRs prognos för ökade lönekostnader. Fördelning av löneutrymmet sker i samband med den årliga löneöversynen. Utrymmet för interna kostnader har räknats upp med 3 procent för hyror och 1 procent för övriga kostnader.

Det finansiella resultatmålet är 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag och kvarstår under kommande planperiod. Det budgeterade resultatet för år 2023 är 5,5 mnkr vilket motsvarar 0,5 procent. För år 2024 uppgår det budgeterade resultatet till 0,9 procent och år 2025 nås det finansiella målet på 1,6 procent enligt nuvarande prognoser. Innebörden av detta är att det budgeterade resultatet inte når resultatmålet de två första åren i planperioden.

Det nya pensionsavtalet, högre inflation än tidigare bedömningar samt löneökningar enligt prognos från SKR, bidrar till att det budgeterade resultatet inte bedöms nå resultatmålet.

Det budgeterade resultatet på 0,5 procent förutsätter att de effektiviseringsuppdrag som beslutades i och med Mål och budget 2022-2024 på 4,5 mnkr år 2023 och ytterligare 3 mnkr år 2024 genomförs.

2.2 Gemensamma planeringsförutsättningar

Planeringsförutsättningar utarbetas årligen och anger ekonomiska förutsättningar för fortsatt arbete med mål och budget i det kommunövergripande perspektivet. Förutsättningarna innehåller ekonomiska ramar för förvaltningarnas planering och utarbete av nämndplaner och anvisningar och direktiv för målarbetet.

Omvärlden och därmed förutsättningarna för kommuner och regioner har förändrats drastiskt på bara någon månad. De ekonomiska konsekvenserna av Rysslands invasion av Ukraina, kraftigt ökade pensionskostnader, inflationen och demografins utveckling kopplat till kompetensförsörjningen är de väsentligaste utmaningarna som påverkar kommunernas planeringsförutsättningar.

Nämndernas planeringsdokument framställs utifrån de Gemensamma Planeringsförutsättningar och ekonomiska ramar som kommunfullmäktige fastställde i juni 2022. Under september-november pågår beredningen av det förslag till Mål och Budget för 2023-2025 som fastställs i december 2022 av nyvalda fullmäktige.

2.3 Delårsrapport 2022

I oktober 2022 behandlade kommunfullmäktige delårsrapporten för 2022. Enligt helårsprognosen beräknas årets resultat bli 34,2 mnkr. Det är 17,2 mnkr bättre än budgeterat resultat på 17 mnkr. Det prognostiserade resultatet motsvarar 3,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Kommunens finansiella mål med ett resultat på 1,6 procent uppfylls därmed.

Nämndernas samlade budgetavvikelser beräknas till plus 2,6 mnkr. Prognosen för finansiering, det vill säga skatteintäkter, generella statsbidrag, finansiella intäkter och kostnader, visar överskott med 14,6 mnkr. Det beräknade överskottet avser i sin helhet skatteintäkter och generella statsbidrag. SKR:s skatteprognos från augusti visar en starkare skatteunderlagstillväxt än i den prognos som publicerades i april, främst som följd av att prognosen för lönesumman och pensionsinkomster är uppreviderad.

2.4 Ränteläget

Den 24 november publicerade Riksbanken nytt beslut om styrräntan. Den höjdes med 0,75 procent och är nu 2,5 procent.

Riksbankens inflationsmål är 2 procent och styrräntan är Riksbankens huvudsakliga verktyg för att hålla inflationen låg och stabil.

I Mål och budget har beräkningarna av räntekostnader gjorts utifrån bedömning av ränteutvecklingen på befintliga lån och planerad nyupplåning för projekt i investeringsplanerna kommande år.

2.5 Inflationen

22-11-15 publicerade SCB inflationstakten för oktober. Den uppgick till 9,3 procent vilket var 0,4 procentenheter lägre än inflationstakten i september. Elpriserna gick ner med 24 procent i oktober jämfört med september men är fortfarande högre än förra året.

Den höga inflationstakten påverkar en stor del av kommunernas kostnader: pensionskostnader, räntekostnader, elpriser, livsmedelskostnader, drivmedelspriser med mera.

På kort tid har inflationen rusat till rekordnivåer. Från 2009 och till 2021 låg inflationen på eller under Riksbankens inflationsmål på 2 procent. I januari 2022 låg inflations-takten på 3,9 procent för att öka till 9,3 procent i oktober.

Årsutvecklingen för Byggkostnadsindex ökade till 15,3 procent i oktober. De kraftigaste ökningarna inom Byggkostnadsindex avser gruppen transporter, drivmedel och elkraft. Byggmaterielkostnaderna steg kraftigt under senaste 12-månadsperioden.

2.6 Pensioner

Kommunen har valt att inte placera särskilda medel för kommunens pensionsutbetalningar. Kommunen återlånar den samlade pensionsskulden till verksamheten. För beräkning av framtida pensionskostnader har KPA:s prognos från augusti 2022 använts.

Kostnaderna för kommunernas och regionernas avtalspensioner ökar med cirka 45

miljarder kronor 2023 och med ytterligare 13 miljarder år 2024. Ungefär hälften vardera i kommuner respektive regioner.

Det nya pensionsavtalet innebär permanent högre kostnader för den avgiftsbestämda pensionen, då premien höjs från 4,5 procent till 6 procent under tak (7,5 inkomstbasbelopp) respektive från 30 till 31,5 procent på inkomstdelar över tak. Detta motverkas till viss del då avtalet på sikt minskar kostnaden för den förmånsbestämda pensionen. Men det nya avtalet innebär en högre kostnadsnivå, särskilt för kommunerna.

Det nya avtalets ökade kostnader svarar dock enbart för en liten del av kostnadsökningarna år 2023, då effekter av den kraftiga inflationen och ökade värdesäkringen dominerar stort. Av kostnadsökningen för sektorn mellan 2022 och 2023 är det enbart cirka en femtedel som kommer från avtalsförändringen. För kommunerna har dock avtalsförändringen större betydelse än för regionerna. Det beror på att den avgiftsbestämda pensionen dominerar då det är förhållandevis få som har inkomster över tak. En uppskattning är att det nya pensionsavtalet år 2023 ökar kostnaden i kommunerna med 6–7 miljarder kronor och cirka 2 miljarder i regionerna.

Merparten av kostnadsökningen beror således på den ökade inflationen. Prisbasbeloppet beräknas utifrån inflationstakten i juni året innan. Prisbasbeloppet för 2023 är därmed fastställt till 52 500 kronor, en ökning med 8,7 procent, det vill säga betydligt högre än SKR:s prognos för KPI-inflationen i våras. För 2024 bedöms prisbasbeloppet öka med 7,6 procent, det utgår från en prognos över KPI:s ökningstakt i juni 2023. Utifrån den aktuella prognosen kommer inflationen att gå ner mot och även understiga 2 procent på några års sikt och då kommer pensionskostnaderna att bli lägre.

På samtliga pensionskostnader tillkommer särskild löneskatt med för närvarande 24,26 procent.

2.7 Ramförändringar

Ramförändringar åren 2023-2025

Driftsnämndernas budgetramar baserar sig på föregående årsbudget justerad utifrån de tillägg/avdrag som beslutades i de gemensamma planeringsförutsättningarna för 2023-2025 samt Mål och budget för 2023-2025.

Specificerade budgetramar för Kommunstyrelsen, Drift- och servicenämnden, Bildningsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden finns under kapitel 9.

Överförmyndarverksamhetens budgetram utökas med 300 tkr. Budgetramen har därmed anpassats till de nu högre kostnaderna på grund av ökat antal ärenden.

Valnämndens budgetram minskas med 615 tkr. Minskningen beror på att det inte är något val år 2023 och därmed justerats ned i nivå med tidigare år.

Utöver ovanstående justeringar i budgetramarna har kompensation fördelats för prisökning hyror, måltider och städ.

Utrymme för ökade lönekostnader finns reserverade på kommunstyrelsen och fördelas till nämnderna efter slutförd lönerevision för året.

Det från år 2022 kvarvarande effektiviseringsuppdraget på 1,5 mnkr fördelas med 0,5 mnkr till kommunstyrelsen, 0,5 mnkr till Drift- och servicenämnden och 0,5 mnkr till

Social- och arbetsmarknadsnämnden. Effektiviseringsuppdraget för år 2023 på 3 mnr finns ofördelat och kommer hanteras senare.

2.8 Budgetpropositionen

Regeringen överlämnade budgetpropositionen för år 2023 till riksdagen i november 2022. Budgetpropositionen syftar till att ange politikens inriktning för åren 2023–2025. Riksdagen behandlar budgetpropositionen under december månad.

Nedan sammanfattas några av satsningarna:

- 4,2 mdkr i permanent satsning på generella statsbidrag till kommunerna. Bidraget ska täcka det stöd på 210 miljoner kronor för riskskatten för kreditinstitut som upphör 2023.
- Förlängningar av tidigare satsningar, vilket innebär cirka 6 miljarder kronor i riktade statsbidrag till vård, skola och omsorg. Några av satsningarna sammanfattas nedan:
- Subventioneringar av LVU-placeringar på 484 miljoner kronor förlängs.
- 400 miljoner kronor i riktat statsbidrag för fler speciallärare.
- En satsning på läromedel i skolan om 685 miljoner kronor införs.
- 2 730 miljoner kronor som tidigare riktats till äldreomsorgen tillförs i generellt statsbidrag enbart för år 2024.

2.9 Ekonomiska förutsättningar - SKR

Budgetförutsättningar

Kommunen har tagit del av och beaktat SKR:s budgetförutsättningar från oktober 2022. Jämfört med tidigare prognoser inför planeringsperioden 2023-2025 är den viktigaste förändringen att SKR nu räknar med en svagare konjunktur och högre priser. Båda dessa faktorer drar ner det reala skatteunderlaget 2022-2024. Sammanfattningsvis redovisas här de viktigaste förutsättningarna:

- Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer
- Ny skatteunderlagsprognos
- Preliminärt beskattningsutfall oktober
- Kommunal verksamhet, sammanvägt prisindex

SKR räknar nu med en svagare nominell skatteunderlagstillväxt under hela prognosperioden och att köpkraften är än mer nedreviderad på kort sikt. Det beror på en ännu högre allmän prisuppgång och effekten av värderingen av pensionsskulden som ökat prisbasbelopp innebär. Slutåret är prisutvecklingen något nedreviderad. Skatteunderlagsprognosen vilar på en prognos och ett medelfristigt scenario fram till 2025 där svensk ekonomi når normalkonjunktur mot slutet av perioden. Utfallen för svensk inflation har nyligen varit överraskande höga. Samtidigt har en mycket brant ränteuppgång syns de senaste månaderna, huvudsakligen drivet av centralbankernas höjda styrräntor. SKR:s prognos är att svensk BNP faller nästa år. det medför att den postpandemiska återhämtningen för arbetsmarknaden bryts. Antalet sysselsatta personer kommer att minska och arbetslösheten beräknas ligga på knappt 8,5 procent

2023-2024. I SKR:s framskrivning räknas BNP- och timtillväxten repa sig under 2024, men att konjunkturen stärks mer påtagligt först 2025.

I reala termer växer skatteunderlaget med 0,9 procent per år 2022–2025, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,8 procent. År 2023 faller till och med köpkraften med 2,7 procent; intäkterna beräknas realt sett bli kraftigt lägre än föregående år. Detta tapp är varaktigt och kommer kräva minskade utgifter framöver om inte statsbidragen höjs ordentligt.

Den höga prisuppgången i kommunsektorn beror dels på högre insatspriser och dels på ökade pensionskostnader. Pensionskostnadens ökning har två förklaringar. Det nya avtalet AKAP-KR är något dyrare än tidigare avtal, men till största del beror ökningen på en ny värdering av sektorns pensionsskuld. De förmånsbestämda avtalspensionerna är värdesäkrade med prisbasbeloppet, vilket betyder att pensionsskulden växer när prisbasbeloppet höjs.

Sammantaget för perioden beräknas skatteunderlaget inte räcka till att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym i linje med den senaste tioårsperioden. Samtidigt är den demografiska utmaningen framöver större än tidigare, de i arbetsför ålder behöver försörja allt fler (yngre och äldre). Särskilt de ökade behoven av omsorg och vård av äldre kräver allt större resurser.

2.10 Resultatutveckling

Bokslut 2019 mnkr	Bokslut 2020 mnkr	Bokslut 2021 mnkr	Prognos 2022 mnkr	Budget 2023 mnkr
42	59	73	34	5,5

Hallsbergs kommun har under de senaste åren haft en resultatutveckling överstigande det finansiella målet på 1,6 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

De goda resultaten för de senaste åren beror dels på att driftsnämnderna redovisat överskott totalt men också tack vare reavinster på grund av försäljning av anläggningstillgångar. Stora överskott har framför allt uppkommit genom ökade generella statsbidrag och ersättningar på grund av pandemin. Lägre finansiella kostnader på grund av låga räntor och ej upptagna nya lån bidrar också till de goda resultaten under senare år. Avsättning till resultatutjämningsreserv, RUR, har gjorts under de år som det finansiella resultatet har möjliggjort det. Efter bokslut 2021 uppgår RUR:en till 51 mnkr, vilket motsvarar tre års resultat för kommunen. Med nuvarande lagregler får RUR:en endast användas vid negativt resultat.

Prognosen för 2022 uppgår i delårsrapporten till 3,2 procent. För att klara framtida investeringar med egna medel är ett starkt resultat en viktig förutsättning.

I Mål och Budget uppgår resultatet till 5,5 mnkr för 2023. Det motsvarar 0,5 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Det finansiella målet på 1,6 procent uppnås därmed inte för 2023.

2.11 Finansiella intäkter och kostnader

De finansiella intäkterna avser dels borgensavgifter från de kommunala bolagen och dels intäkter från Kommuninvest. Intäkterna från Kommuninvest utgörs av ränta på insatskapital och återbäring på affärsvolym.

Det gynnsamma ränteläget under senare år har gjort att kommunen hittills kunnat hålla sina finansiella kostnader på en låg nivå. Låga rörliga räntor samt att det varit möjligt att binda på längre löptider till låg ränta har påverkat de finansiella kostnaderna positivt. I takt med den snabbt växande inflationen under 2022 har Riksbanken höjt styrräntan vid ett antal tillfällen under året. Vid det senaste beslutet från Riksbanken 22-11-24 höjdes styrräntan med 0,75 procentenheter till 2,35 procent.

Kommunens nuvarande lån är upptagna hos Kommuninvest. De finansiella kostnaderna har beräknats i enlighet med Kommuninvests prognos om räntenivåer för befintliga lån och beräknad omsättning/nyupplåning.

2.12 Skattesatsen

Den totala skattesatsen för kommunen och regionen i Hallsberg är 33,10, förutom kyrkoavgift och begravningsavgift som varierar mellan de olika församlingarna. Hallsbergs kommun höjde skattesatsen 2016 med 50 öre till 21,55. Regionens skattesats är 11,55. Kommunen har 2022 den tredje lägsta utdebiteringen i länet, efter Ljusnarsberg och Örebro. Budgeten bygger på en oförändrad skattesats för hela perioden.

2.13 Befolkningsutveckling

Hallsbergs kommun ökade sin befolkning med 206 invånare under 2021 till 16 196. Under första halvåret 2022 ökade befolkningen med 78 invånare till 16 274. Födelsenettet under första halvåret innebar en ökning med 12 personer och flyttningsnettot inklusive justeringar en ökning med 66 personer. De preliminära befolkningsuppgifterna för den 1 november 2022 visar en ökning med 110 invånare till 16 306 invånare. I skatteprognoserna för planeringsperioden är den beräknade förändringen av antal invånare för 2022-2025 ca 100 invånare /år.

Av den relativa åldersfördelningen 2021-12-31 framgår att Hallsberg har en betydligt större andel invånare i åldern 65-79 år än riket. I åldersgruppen 0-6 år är andelen något högre än riket. I åldersgruppen 25-44 år är andelen väsentligt lägre i Hallsberg än i riket. I åldersgruppen 20-24 år är andelen något lägre än rikets. I övriga åldersgrupper är Hallsbergs andel i huvudsak lika med riket. Åldersfördelningen visar att Hallsbergs kommun har en högre försörjningskvot (88) än rikets snitt (77) vilket innebär att Hallsberg relativt sett har färre i arbetsför ålder (20-64 år) jämfört med övriga riket och fler i åldrarna 0-19 år och 65- år.

Tabellen visar den procentuella andelen i de olika åldersgrupperna av befolkningen per 31/12 2021

Åldersgrupper	Hallsberg	Riket
0-6	9	8
7-15	11	11
16-19	4	5
20-24	4	5
25-44	24	27
45-64	25	24
65-79	17	15
80-	6	5
Totalt	100	100

2.14 Näringsliv

2022 har präglats av mycket god tillväxt trots rådande världsläge. Hallsbergs kommun har nu en mycket stark position i logistik Sverige. Ett stort antal företagsetableringar har och håller på att genomföras. Infrastruktursatsningar har beslutats i den nationella planen såsom dubbelspår Degerön-Hallsberg, elväg Hallsberg-Örebro, vilket kommer gynna Hallsbergs fortsatta tillväxt.

Samarbetena med exempelvis Business Region Örebro, hamnsamarbetena och Västra Stambanegruppen kommer fortsatt vara viktiga för Hallsbergs utveckling. Samarbetena syftar till att stärka positionen nationellt och internationellt som logistiknav, medverka till att nationella utvecklingsinsatser ska komma till området samt att få fram fördelarna med att bo, verka och leva i Hallsbergs kommun.

2.15 Arbetsmarknad

Hallsbergs kommun, regionalt centrum i Sydnärke, har ett brett näringsliv med tonvikt på industri, kommunikation och logistik. Hallsbergs kommun är den största arbetsgivaren med cirka 1 300 anställda.

I augusti var 5,9 procent av befolkningen i Hallsbergs kommun arbetslösa. Det var en minskning med 2,6 procentenheter jämfört med samma period föregående år. Andel arbetslösa i Örebro län uppgick till 7,0 procent och för riket totalt 6,6 procent.

SKR räknar i sina prognoser från oktober 2022 med att arbetslösheten för riket som helhet blir 7,5 procent under 2022 för att därefter öka med 0,9 procentenheter till 8,4 procent för år 2023. För åren 2023 och 2024 är prognosen för arbetslösheten 8,4 respektive 8,2 procent. Detta följer av en klar nedgång i sysselsättningsgraden nästa år, vilket gör att antalet sysselsatta då minskar jämfört med 2022. Den sysselsättningsgrad som SKR beräknar när konjunkturen är som svagast (2023) är samtidigt betydligt högre än i tidigare lågkonjunkturer. Efter att BNP-tillväxten gradvis växlar upp 2024 väntas också arbetsmarknaden börja stärkas. Då antas samhällsekonomin börja konvergera mot konjunkturell balans. Svensk ekonomi kommer då så sakteliga lämna lågkonjunkturen och nästa konjunkturuppgång tar vid. Stigande antal arbetade timmar driver upp antalet sysselsatta 2025, varvid andelen arbetslösa faller tillbaka. Först bortom beräkningshorisonten i denna prognos (mot slutet av 2026) antas andelen arbetslösa uppgå till 7,5 procent (SKR:s bedömning av jämviktsarbetslösheten).

3 Styrssystem

3.1 Vision - Det öppna Hallsberg

Visionen "Det öppna Hallsberg" anger färdriktningen på lång sikt och syftar till att skapa en samsyn kring kommunens utveckling.

Det öppna Hallsberg – innebär att alla är välkomna; oavsett vem man är, var man kommer från och vart man är på väg. Den trivsamma blandningen av landsbygd, natur och samhälle erbjuder livskvalitet och upplevelser för alla. Det lokala näringslivet visar framåtanda och drivkraft och utvecklar både region och individer.

Våra goda kommunikationer med omvärlden skapar möten och formar Hallsberg till en kommun som alltid är vaken. De kommunala verksamheterna verkar nära individen, erbjuder professionellt bemötande och är lyhörda för idéer och synpunkter. Vi ser positivt på framtiden och tar långsiktigt ansvar för nuvarande och kommande utmaningar.

3.2 Värdeord

Kommunens värdeord Glädje, Driv och Öppenhet vägleder tjänstemän och politiker i hur de ska förhålla sig när verksamheter genomförs och beslut fattas i arbetet med att förverkliga målen.

Glädje

Hallsbergs kommun, såväl organisation som geografiskt område, kännetecknas av varierande mötesplatser där människor känner glädje och stolthet. Glädjeämnen i vardagen finns bland annat i kommunens varierande och fina natur och i det rika föreningslivet. Vi bemöter varandra med respekt, inspirerar och ger varandra kraft och energi.

Driv

Här får man saker gjorda. Man är snabb till beslut och entreprenörskap är ett honnörsord. Vi fångar upp goda idéer och omsätter dem i verklighet. De kommunala verksamheterna kommunicerar tydligt och öppet, och beundras för sin förmåga att ta hand om synpunkter och utveckla kvaliteten.

Öppenhet

I dialog med invånare och näringsliv utvecklas hela kommunen. Vi tar intryck av goda idéer och stora förändringar är alltid väl förankrade och påverkade av dem som berörs. Vi är stolta över vårt integrationsarbete och öppna för mångfald. Hallsberg är alltid öppet och vi erbjuder service dygnet runt.

3.3 Strategiska områden

Strategiska områden är kommunens väg för att nå visionen och har delats in i fyra områden som är viktig för att styra, leda och följa upp mot. Strategiska områden är målområden för prioritering och utveckling. Till varje område finns en övergripande målformulering. Respektive nämnd ska till varje område prioritera och precisera nämndmål för sitt uppdrag och kommunens utveckling.

3.3.1 HÅLLBAR KOMMUN

3.3.1.1 Hallsbergs kommun ska vara ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart samhälle, där människors livskvalitet ökar.

Nämndmål
Hallsbergs kommun har en god ekonomisk hushållning.
Hallsbergs kommun ska minska sin miljö- och klimatpåverkan.
Hallsbergs kommun ska ge förutsättningar för medborgare och näringsliv att bidra i arbetet med miljö- och klimatpåverkan.
Hallsbergs kommun ska ha ett positivt näringslivsklimat som bidrar till utveckling och innovationskraft.
Skolfrånvaron ska minska.
Alla barn, unga, vuxna och familjer i kommunen ska erbjudas goda livsvillkor och ska så långt som möjligt erbjudas stöd och tidiga insatser.

3.3.2 LIVSLÅNGT LÄRANDE

3.3.2.1 Allas lika rätt till en bra utbildning är en förutsättning för ett samhälle där alla ges möjligheten till ett gott liv. Kommunen ska verka för ett lärande genom hela livet.

Nämndmål
Alla barn och unga ska ges goda förutsättningar genom uppväxt och skolålder.
Hallsbergs kommun ska verka för bättre skolresultat.
Hallsbergs kommun ska ha en gymnasieskola väl avvägd utifrån elevers efterfrågan och samhällets utveckling.
Matematikresultaten ska förbättras.
Hallsbergs kommun ska förbereda personer som står utanför eller inte har behövlig förankring på arbetsmarknaden så att de kan få sin försörjning tillgodosedd genom arbete eller studier.

3.3.3 ALLAS INFLYTANDE

3.3.3.1 *Hallsbergs kommun ska värna om och samverka med kommuninvånarna och vara lyhörd för idéer och synpunkter.*

Nämndmål
Kommunens invånare ska ges möjlighet att delta i kommunens utveckling.
Elevers inflytande i undervisningen ska årligen öka.
Föreningar som arbetar aktivt med barn, unga, integration och mångfald ska stimuleras.
Insatserna inom Social- och arbetsmarknadsförvaltningens verksamheter ska anpassas utifrån den enskildes behov där den enskilde ges möjlighet till delaktighet.
Hallsbergs kommun ska utveckla kanaler för medborgardialog.

3.3.4 GOD SERVICE

3.3.4.1 *Representanter för Hallsbergs kommun ska alltid ge ett professionellt bemötande och god service.*

Nämndmål
Kommunens verksamheter ska ha en hög tillgänglighet.
Vid kontakt med kommunen ska personer uppleva ett gott bemötande.
Ökad digitalisering i utbudet av tjänster.
Alla nämnder ska bidra till att förenkla kontakten med våra verksamheter.
Verksamheten ska organiseras utifrån brukarens/klientens behov.

4 Driftsnämnder

4.1 Kommunstyrelsen och transfereringar

Kommunstyrelsen ansvarar för övergripande ledning, styrning och samordning av kommunens samlade verksamhet och har ett övergripande ansvar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen leder och samordnar mål och uppdrag för kommunen och ansvarar för uppsikt och kontroll över verksamheterna så att de håller sig inom den budget som kommunfullmäktige fattat beslut om. Styrelsen bereder eller yttrar sig i princip i alla ärenden som behandlas av kommunfullmäktige. Kommunstyrelsens uppgift är att verkställa fullmäktiges beslut.

Kommunstyrelsen ansvarar även för den översiktliga fysiska planeringen samt att driva utvecklingsfrågor.

Kommunstyrelseförvaltningen stödjer kommunfullmäktige, kommunstyrelse och valnämnd i planering, genomförande och uppföljning av verksamhet och beslut. Förvaltningen leder samordningen av kommunens förvaltningar och bolag samt uppföljning av stiftelser och gemensamma förbund och nämnder. Förvaltningen ska arbeta för att säkerställa en ekonomi i balans med bibehållen eller förbättrad kvalitet om så är möjligt. Ekonomi och kvalitet i verksamheten ska fortlöpande följas upp och redovisas.

Förvaltningen bedriver verksamhet inom områden för ledning och styrning, kansli, administration och service, ekonomi och kvalitet, HR/personal, näringsliv, kommunikation, säkerhet, samhällsbyggnad och avgiftshantering inom vård och omsorg.

I övrigt ingår finansiellt ansvar för transfereringar vilket omfattar kommunövergripande verksamheter som till exempel avgifter till kommunalförbund och driftbidrag till gemensamma nämnder.

Behovet ökar att ändra fler befintliga detaljplaner för att få en flexibel markanvändning och anpassning av behovet av lokaler och verksamheter. Prioriteringen av planuppdrag är därför inte statiskt utan behöver vara flexibel i dagsläget.

Arbete pågår med att ta fram en planeringsstrategi av översiktsplanen.

För att möjliggöra markanvändning enligt översiktsplanen måste en aktiv markpolitik tillämpas genom att exempelvis bevaka fastigheter som är till salu samt intressanta områden i övrigt.

Det rådande världsläget med det internationella säkerhetsläget, ökade kostnader i byggbranschen, inflation och rådande ränteläge har föranlett att det stora intresset för bostadsmarknaden kraftigt har avtagit och det har blivit en negativ prisutveckling och mindre rörlighet på bostadsmarknaden. Det finns fortfarande intresse att bygga i kommunen både för småhus och flerfamiljhus. Arbete med nya markanvisningar för byggande av bostäder prioriteras. Behovet är störst inne i Hallsberg, men bör även möjliggöras i Pålsboda, Vretstorp, Östansjö och Sköllersta. En översyn av villkoren för aktiv tomtförsäljning ska genomföras under året.

Intresset för verksamhetsmark i framför allt Hallsberg är mycket stort. Etableringar

Norr och söder om Tälleleden planeras och infrastruktur ska byggas ut under året. Framtagande av detaljplan för verksamhetsområden pågår i norra Hallsberg, Rala IV, men ytterligare framtagande av nya verksamhetsområden behövs där möjlighet kring samverkan och planläggning med Kumla kommun är en lösning.

Byggnation av VA-distributionsnätet för Kvarsätter/Tisarstrand kommer ske under året. Det återstående områden i Tunbohässe samt ön Åholmen kommer att planeras, projekteras och upphandlas 2023 för att kunna byggas 2024.

Prioriterad verksamhet under 2023 kommer vara att tillsammans med Kumla fortsätta skapa möjligheter att etablera verksamhetsområden i Brändåsenområdet, samt att tillsammans med region Örebro och angränsande kommuner utveckla och skapa möjligheter för att få ihop logistikstråket Hallsberg - Örebro till ett grönt och hållbart logistikstråk.

Hösten 2022 startades det upp en förstudie för ett utbildningskluster järnvägsinfrastruktur – Railcenter Hallsberg. Förstudien kommer utforska förutsättningarna för att etablera ett utbildningskluster och övningsanläggning för järnvägsbranschen i Hallsberg med omnejd. Förstudien drivs av Hallsbergs kommun, där både utbildningsaktörer, näringsliv och det offentliga är representerat. Förstudien skall vara klar senhösten 2023.

4.2 Drift- och servicenämnden

Drift- och servicenämnden fullgör uppgifter avseende kommunens vatten- och avloppsförsörjning, väghållning, parker, natur- och grönområden.

Nämnden förvaltar kommunens fastigheter både vad gäller underhåll och drift. Inom ansvaret ingår anpassningar av lokaler vid förändrade verksamheter och att initiera investeringsbehov.

Vidare ansvarar nämnden också för bygglov, där husbyggande och bruk av mark och vatten sker på ett hållbart sätt så människors hälsa och miljö skyddas. Så också energirådgivningen där uppvärmningssätten i lokaler har stor betydelse både för komfort, ekonomi och miljö. Miljö- och livsmedelstillsyn ingår också i nämndens verksamhet. Utöver detta även bostadsanpassning, där man kan få bidrag för att anpassa sin bostad om man har funktionshinder.

Eftersom drift- och servicenämnden hanterar bygglov, och även har fastighetsansvaret, uppstår det jävssituationer vid beslut om bygglov för egna fastigheter. Därför har myndighetsnämnden i uppgift att fatta beslut i frågor, där jäv annars skulle uppstå.

Verksamheten Alkohol och tobakstillsyn finns under Drift- och serviceförvaltningen. Det är dock Social- och arbetsmarknadsnämnden som har det politiska ansvaret för myndighetsutövningen.

Nämnden ansvarar för kommunens måltidsverksamhet till förskola, skola och äldreomsorg. I de flesta matsalar serveras två rätter varav en vegetarisk. Även en ökad andel specialkost lagas efter ordination från läkare.

Under nämndens ansvar ligger också lokalvårdsverksamhet där man arbetar mycket med att hitta produkter och metoder som kombinerar ekologiskt tänkande och ergonomiskt riktiga metoder med god städeekonomi.

Vidare fullgör nämnden det lokala trafiksäkerhetsarbetet i fråga om trafiksäkerhetsfrämjande åtgärder. Myndighetsutövning sker i form av handikapptillstånd, lokala trafikföreskrifter, lokala ordningsföreskrifter, upplåtelse av allmän platsmark samt olika dispenser.

Fastighetsavdelningen planerar att klara av de investeringar och projekt som finns framöver. Dels sett till mängden och dels till de ökade kostnaderna för material och tjänster som nu råder. Energi- och miljökrav skall uppfyllas och säkerställas. Arbetet med underhållsplanen ska fortsätta och ramavtalen som löper ut 2023 ska förnyas eller ersättas. Samarbetet med övriga förvaltningar skall fortsätta att utvecklas.

Måltidsavdelningen bedömer att utvecklingen av de ökade livsmedelskostnaderna kommer påverka portionspriserna. Dessutom finns behov av täckning för de ökade kostnader för specialkost, råvaror och anpassad kost.

Lokalvårdsavdelningen fortsätter och utvecklar arbetet med dialog och gränsdragning tillsammans med köpande förvaltningar. Avdelningen behöver fortsatt arbeta med delaktighet och arbetsmiljö för att hålla nere sjuktalet.

Tekniska avdelningen planerar och anpassar arbetet kring beläggnings- och brounderhåll, belysning och trafikordningar. Tillgänglighetsanpassningar behövs för att öka tryggheten. Nya exploateringsområden medför ökade driftskostnader, bland annat när det gäller belysning, grönyteskötsel och vägunderhåll.

Inom den avgiftsfinansierade verksamheten på Tekniska avdelningen pågår arbetet med genomförande av VA-saneringsplan. Genomförd inventering visar att förnysetakten när det gäller utbyte och reparation av ledningsnätet behöver fortlöpa på en relativt hög nivå. Tisarens distributionsnät VA byggs enligt plan kommande år.

Projekt Vätternvatten planeras och genomförs genom det bolag som bildats.

Förutsättningar för att ytterligare samordna den administrativa hanteringen av bygglov- och miljöverksamheten pågår. Möjligheter har skapats för att all administrativ hantering ska kunna ske i Kumla vilket kommer utvärderas under 2023.

Alkohol- och tobakstillsynen för de fem sydnärkekommunerna ansvarar Hallsbergs kommun för enligt avtal. Alkoholhandläggaren ansvarar också för tillsyn över försäljning av folköl och tobak samt kontroll av detaljhandeln med receptfria läkemedel. Till största delen består arbetet av handläggning av ansökningar om serveringstillstånd av skilda slag samt kontakter med tillståndshavare.

4.3 Bildningsnämnden

Bildningsnämnden med tillhörande kultur- och fritidsutskott ansvarar för; förskola, pedagogisk omsorg, skolbarnomsorg, förskoleklass, grundskola, särskola, kulturskola, ungdomsgårdar, biblioteksverksamhet, fritidsverksamhet med tillhörande föreningar och anläggningar samt medverkan i Hallsbergs familjecentral.

Kulturavdelningen har ansvar för bibliotek, kulturskola, kulturföreningarna, verksamheten i Bergöökvarteret, evenemang samt andra aktiviteter som kan kopplas till kultur. Fritidsavdelningen ansvarar för fritidsgårdar, idrottsföreningar, idrottsanläggningar inklusive bad och gym samt uthyrning av kommunala lokaler.

Hallsbergs förskolor och skolor har under de senaste åren haft en tydlig ökning av antalet barn och elever, vilket medfört ett ökat behov av lokaler och personal. Arbetet med att systematisera planering, uppföljning och utvärdering i syfte att öka kvaliteten och måluppfyllelsen fortsätter. Att ta hand om de egna erfarenheterna och lärandet och koppla ihop med ny forskning stärker professionerna, vilket är viktigt för både de redan verksamma och för de framtida medarbetarna.

Samverkan med Örebro universitet och Regionalt utvecklingscentrum (RUC) är en del i detta sammanhang. Kommunens satsning på digitala verktyg i förskola och skola är nu helt utbyggd, vilket gör att energin än mer kan fokuseras till hur pedagogiken kan utvecklas med hjälp av de digitala verktygen. Ett stort fokus ligger på att kunna möta ALLA barn och elever. Det gäller både bemötandet och didaktiken. Mottagandet av nyanlända i kommunen och kompetens att möta deras behov är en utmaning som antagits med större kraft och ökade resurser under de senaste åren och som fortsätter. Utöver detta är samverkan mellan fritidshem och skola en stor potential för ökad måluppfyllelse, vilket gjort att nu riktas kompetensutvecklingsinsatser mot detta område, både interna och externa. Vidare kommer skolans uppdrag med studie- och yrkesvägledning att vara en nyckel för elevernas motivation och skolframgång framöver.

72% procent av alla elever som slutade skolår 9 vårterminen 2022 var behöriga till ett nationellt gymnasieprogram. Skolfrånvaron påverkar elevernas möjlighet att öka måluppfyllelse och arbetet behöver fortsätta med att främja närvaro och förebygga frånvaro.

Tre områden har lyfts fram de senaste åren som avgörande för skolresultaten i Hallsbergs kommun; skolfrånvaron, studieövergångarna och matematikundervisningen. Arbetet fortsätter med dessa områden och inkluderar dem i de identifierade problemområden som anges i den förvaltningsövergripande kvalitetsplanen för 2022. Dessa områden är:

- Verksamheten har svårt att möta alla barn/elevs behov och måluppfyllelsen är låg.
- En hög andel elever har omfattande frånvaro vilket inte blir gynnsamt för eleven.
- En stor andel verksamheter har haft problem med bemanning både på grund av hög frånvaro bland personal och hög personalomsättning. Detta påverkar kvaliteten i verksamheterna på ett negativt sätt.

Under 2023 kommer insatserna som har genomförts med medel från Skolverket för nyanländas lärande arbetas vidare med och implementeras i all verksamhet från förskolan till skolår 9.

De breda kompetensutvecklingsinsatserna som genomförts inom förskola och skola ska implementeras, ett fortsatt arbete krävs för att säkerställa förväntad effekt och att de bidrar till ökad kvalitet i verksamheterna. Förvaltningen arbetar för att alla barn och elever som bor i kommunen väljer att gå i kommunens förskolor och skolor.

Tillsammans behöver alla hjälpas åt sprida goda rykten om våra verksamheter.

Förvaltningens viktigaste uppgift är att öka måluppfyllelsen i förskola och skola, det vill säga ge barn och elever de kunskaper, färdigheter och förmågor som krävs för att fungera som medborgare i ett demokratiskt samhälle samt förbereda dem för vidare

utbildning och arbetsliv. Stora ansträngningar görs på skolorna, men fortfarande är det allt för många elever som efter nio år i grundskolan inte klarar kunskapskraven i alla ämnen. Ytterligare en del i att öka måluppfyllelsen är förvaltningens och verksamheternas arbete med att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet för att förbättra undervisningens kvalitet och därigenom öka elevernas måluppfyllelse.

Utifrån förändringar i skollagen som trädde i kraft inför hösten 2022 behöver skolorna fortsätta sitt arbete med att anpassa organisationen så att samtliga elever i årskurs 4-9 erbjuds 2 timmars studiestöd per vecka. Den utökade obligatoriska lovskolan för elever i årskurs 9 som riskerar att inte nå gymnasiebehörighet behöver också planeras för. Det här innebär att fler lärarresurser som ansvarar för lovskola och studiestöd behövs.

Bildningsförvaltningen fortsätter med arbetet att öka den ekonomiska medvetenheten i förvaltningens verksamheter och följer de fastställda skriftliga rutinerna för ekonomiuppföljning.

Vårdnadshavare gör ett val utifrån det fria skolvalet. Valet sker redan i yngre åldrar jämfört med hur det sett ut tidigare. Bildningsförvaltningen har ett viktigt arbete att göra för att ha kvar barn och elever i kommunens förskolor & skolor.

Det pågår en lokalkapacitetsutredning för Hallsbergs kommuns förskolor och skolor och resultatet förvaltningen hittills delgetts är att lokalkapaciteten på sikt behöver utökas i vissa verksamheter.

Framtidens behov av kulturutbud, bibliotek, kulturskola, kulturella/sociala mötesplatser, fritidsgårdar samt lokaler för civilsamhället i Hallsbergs kommun påverkas av antalet invånare.

Fortsatt är beläggningen i våra idrottsanläggningar hög. Många föreningar börjar uppleva att tillgången på halltid börjar påverka föreningarnas möjlighet att erbjuda aktivitet i den omfattning som efterfrågas. Såväl inomhushallar, simhall, fotbollsanläggningar samt ishall omfattas av denna trend.

4.4 Social- och arbetsmarknadsnämnden

Social- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde består av hjälp och stöd till familjer och deras barn och ungdomar, stöd till ensamkommande barn och hjälp och stöd till personer med missbruk eller beroende. Det består även av äldreomsorg, hälso- och sjukvård, insatser till personer med funktionsnedsättning, integrations- och arbetsmarknadsfrågor samt tillsyn och tillståndsverksamhet. Nämnden har också ansvar för förebyggande arbete inom nämndens ansvarsområde och att delta i samhällsplaneringen. Social- och arbetsmarknadsförvaltningen har som uppgift att utifrån individuella behov stärka och hjälpa alla personer som behöver stöd, vård eller rehabilitering för att de så självständigt som möjligt ska klara sin tillvaro. Särskild uppmärksamhet ska ges till barn i behov av stöd.

Social- och arbetsmarknadsförvaltningen arbetar för individens självständighet genom delaktighet och ett förebyggande förhållningssätt där fokus ska ligga på lärande, kvalitet och hemmaplanslösningar. Det nås genom arbete utifrån gällande lagstiftning av professionell personal och med effektiva arbetssätt. De största utmaningarna för förvaltningen är att rekrytera personal, behålla personal och kompetensutveckla personalen.

En stor del av Äldreomsorgen påverkas av andra organisationer och vårdgivare och behöver således förändras i samverkan med andra, exempelvis vårdcentral och övriga delar av regionen. Den största förändringen är att vända kulturen från personalcentrerat till personcentrerat när arbetet med "Nära vård" ska fortsätta.

Under året kommer den nya organisationen för äldreomsorgen att implementeras. Det kan generera snabba effekter i form av bättre ekonomiresultat, då främst genom bättre scheman.

En ny lag för äldreomsorgen är ute på remiss. Vad denna lag kommer att innebära för kommunen är svårt att sja om. Lagen kommer definitivt att betyda förändringar för äldreomsorgen om den antas.

Nya vård- och omsorgsboendet Blomsterängen ger helt andra förutsättningar för att arbeta personcentrerat samt med digitalisering, som ska stödja våra boende till mer självständighet än idag.

Hemtjänsten står inför stora utmaningar. Att kunna möta personer med högre krav och fler multisjuka patienter kräver både kompetens och en tydlig organisation.

Det arbete som sker på enheten för förebyggande arbete (EHFA) är också en del i de möjligheter äldreomsorgen behöver för att möta framtiden. Det viktigaste för enheten är att alltid utvecklas för att möta seniorer utifrån där de befinner sig. De ska känna att de har ett meningsfullt liv där de är idag och vill aktivera sig till att fortsätta vara i tredje åldern så länge de kan.

Individ- och familjeomsorg, IFO har under 2022 utökat verksamheterna med fler medarbetare. Det leder bland annat till att utvecklingsarbetet på IFO kan följas upp och implementeras bättre på enheterna. I och med denna omorganisation förväntas arbetsgrupperna få mera stöd och nära ledarskap av sakkunniga socialsekreterare vilket kommer att ge en förbättrad arbetsmiljö för medarbetare och chefer.

Ett pågående samarbete sker med elevhälsan och bildningsförvaltningen där arbete pågår med samsyn och gemensamma arbetsmetoder för att ge stöd till barn och deras föräldrar.

Barn- och familjeenhetens öppenvård, Familjeteamet, ska arbeta fram en mer strukturerad arbetsmetod att erbjuda till ungdomar i begynnande kriminalitet, missbruk och skolfrånvaro.

En satsning har gjorts på familjehemsenheten för att utbilda medarbetare och familjehem för att möta barn som upplevt trauma. En umgängeslägenhet som är barnanpassad har tillkommit så att placerade barn kan erbjudas positiva umgängen med sitt biologiska nätverk.

En förväntad utveckling är att utfallet för försörjningsstödet kan öka utifrån det rådande omvärldsläget. Antalet ärenden på barn- och familjeenheten förväntas öka med anledning av detta.

En annan förväntad negativ utveckling är att flertal personer med alkohol- och drogmissbruk kan vara i behov av LVM-vård om inte insatser genom frivillig väg kan tillgodose behovet.

Inom *Verksamheten för personer med funktionshinder, VFF* pågår det ett generationsskifte på våra gruppboendestäder. Det betyder att de brukare som är äldre, blir

allt äldre och därmed kräver mer omvårdnad. De brukare som är yngre och har en större delaktighet i samhället, kräver också personalresurser men på ett annat sätt.

Inom *Arbetsmarknads- och integrationsenheten* görs bedömningen att arbetsmarknaden i nuläget ser god ut för många kommuninvånare men sämre för dem som står långt från arbetsmarknaden. Enheten ser en förväntad utveckling i att dessa människor har behov av omfattande insatser för att bli anställningsbara. Målgruppen är kommuninvånare med språkproblem, lågutbildning, utrikesfödda kvinnor eller de som har olika funktionsvariationer. Utifrån att arbetsförmedlingen reformeras så innebär det även att det direkta stödet till dessa människor läggs över på kommunen.

Arbetsmarknadsenheten kommer även att ta emot kommuninvånare som tidigare fick stöd av Finsam och Coachingteamet i verksamheten på AMI från 2023. Den målgruppen startas ofta på få timmars sysselsättning inledningsvis (under 10 timmar i veckan), vilket innebär att de förväntas vara längre tid på AMI innan de kan gå ut i praktik inom andra kommunala verksamheter.

5 Driftbudget 2023-2025

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Kommunfullmäktige	-628	-647	-666
Kommunstyrelsen	-43 267	-43 284	-43 301
- Planeringsreserv	-13 100	-11 600	-11 600
- Löneökningstrymme	-15 041	-36 025	-58 338
Drift- och servicenämnd	-32 862	-32 964	-33 066
Bildningsnämnd	-394 340	-402 245	-409 755
Social- och arbetsmarknadsnämnd	-378 235	-387 546	-389 759
Taxe- och avgiftsnämnd	0	0	0
Revision	-800	-706	-720
Valnämnd	-35	-650	-35
Överförmyndarnämnd	-2 700	-2 754	-2 809
Transfereringar	-154 019	-156 798	-160 076
Strukturåtgärder utv och förnyelse	3 000	6 000	6 000
Summa verksamheterna	-1 032 027	-1 069 218	-1 104 125
Finansiering inkl rensning interna poster	64 870	66 470	68 588
Gamla och nya pensionsutbetalningar	-24 491	-25 488	-25 586
Årets nyintjänad förmånsbestämd ålderspension	-16 356	-18 126	-2 049
Avgiftsbestämd ålderspension	-46 437	-47 487	-47 886
Verksamhetens nettokostnader	-1 054 441	-1 093 849	-1 111 058

6 Resultatbudget 2023-2025

<i>belopp i mnkr</i>	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Verksamhetens nettokostnader	-1054,4	-1093,8	-1111,1
Avskrivningar	-34,6	-36,3	-38,2
Verksamhetens nettokostnader	-1089,1	-1130,2	-1149,2
Skatteintäkter	782,5	816,6	850,2
Generella statsbidrag och utjämning	322,5	336,7	348,7
Verksamhetens resultat	15,9	23,1	49,7
Finansiella intäkter	1,3	1,3	1,3
Finansiella kostnader	-11,7	-13,9	-16,5
Resultat före extraordinära poster	5,5	10,4	34,5
Årets resultat	5,5	10,4	34,5
<i>Not 1</i>			
Skatteintäkter	782,5	816,6	850,2
Slutavräkning	0	0	0
Preliminär slutavräkning	0	0	0
Summa skatteintäkter	782,5	816,6	850,2
<i>Not 2</i>			
Inkomstutjämningsbidrag	242,5	253,6	265,4
Kostnadsutjämning	20,3	23,9	29,7
Regleringsbidrag/avgift	26,7	26,3	20,8
Utjämningsbidrag LSS	-8,4	-8,5	-8,5
Ers moms lokalhyra	0,3	0,3	0,3
Kommunal fastighetsavgift	41,0	41,0	41,0
Summa generella statsbidrag/utjämning	322,5	336,7	348,7
Totalt	1 104,9	1 153,3	1 198,9

7 Balansbudget 2023-2025

<i>Belopp i mnkr</i>	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekn anläggningar	1 013,2	1 162,6	1 280,5
Maskiner och inventarier	52,8	54,1	55,0
Fin anläggningstillgångar	37,0	37,0	37,0
Summa anläggningstillgångar	1 103,0	1 253,7	1 372,5
Omsättningstillgångar			
Förråd	6,3	6,3	6,3
Fordringar	90,0	64,0	64,0
Kassa och bank	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	146,3	120,3	120,3
Summa tillgångar	1 249,3	1 374,0	1 492,8
Eget kapital avsättningar och skulder			
Eget kapital	458,5	468,9	503,4
därav årets resultat	5,5	10,4	34,5
Avsättningar			
Pensioner	102,4	120,5	122,5
Andra avsättningar	10,0	10,0	10,0
Summa avsättningar	112,4	130,5	132,5
Skulder			
Långa skulder	441,0	537,1	620,4
Korta skulder	237,4	237,5	236,5
Summa skulder	678,4	774,6	856,9
Summa Eget kapital, avsättningar och skulder	1 249,3	1 374,0	1 492,8

8 Investeringsbudget 2023-2026

Planeringen av investeringar beslutas i form av investeringsramar för kommande fyraårsperiod. Planeringen sker utifrån tidigare investeringsplaner och uppdaterade behov av investeringar som redovisats under budgetprocessen. Ramarna anger planeringsutrymmet inför fortsatt detaljplanering och beslut om specifika investeringsprojekt. De totala investeringsramarna för åren 2023-2026 är justerade i förhållande till Mål och budget 2022-2024. I investeringsplaneringen ingår även ett fjärde år (2026). Det är väsentligt att investeringsplaneringen präglas av långsiktighet. Kommunens strategiska lokalförsörjningsplan för verksamhetslokaler omfattar 4 år. Den utgör ett viktigt underlag för kommunens investeringsplanering. Pågående analys av kapacitetsutredning för skollokaler kommer att vara ett viktigt underlag inför planering av framtida investeringsprojekt. Nytt badhus är ett större investeringsbehov som för närvarande bedöms belasta åren 2027-2030 till ett totalt utrymme på 200 mnkr.

Planerade investeringar omfattar investeringar i egen verksamhet och investeringar i infrastruktur, omsorg och samhällsutvecklande åtgärder. Investeringsbudgeten bygger på ett antal bedömda investeringsbehov och därtill en första uppskattad investeringspeng. I investeringsbudgeten finns beräkningar av planerade projekt och behov, vilket lett till förändringar jämfört med beslutad GPF avseende belopp och omfördelningar mellan åren.

Kommunstyrelsen fattar löpande beslut om strategiska investeringsprojekt inom utrymmet för planerade ramar.

Nämndernas investeringsbudget

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025	Flerårsplan 2026
Kommunstyrelsen	2 000	2 000	2 000	2 000
Bildningsnämnd	1 800	1 800	1 800	1 800
Social- och arbetsmarknadsnämnd	1 500	1 500	1 500	1 500
Drift- och servicenämnd	7 200	7 200	7 200	7 200
Trafiksäkerhetsobjekt	1 000	1 000	1 000	1 000
Totalt	13 500	13 500	13 500	13 500

Strategiska investeringar

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025	Flerårsplan 2026
Centrumplan	8 000	10 000	10 000	
Samzeliiviadukten	5 000	5 000	5 000	5 000
Centrumhuset	40 000	40 000	30 000	
Kommunhuset ventilation		6 000		3 000
Kök	5 200	2 500		
Alléhallen badhus				
Sydnärkehallen	2 000	2 000		
Förskola söder	55 000			
Förskola Pålsboda				25 000
Skolor	10 000	10 000	10 000	10 000
Övrigt	10 000	10 000	10 000	10 000
Exploatering	30 000	30 000	30 000	25 000
Totalt	165 200	115 500	95 000	78 000

VA-investeringar

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025	Flerårsplan 2026
VA - Investeringar	10 000	10 000	10 000	10 000
VA - Exploatering	77 500	48 000	35 000	35 000
Totalt	87 500	58 000	45 000	45 000

Investeringar totalt

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025	Flerårsplan 2026
Nämnder	13 500	13 500	13 500	13 500
Strategiska	135 200	85 500	65 000	53 000
Strategiska - exploatering	30 000	30 000	30 000	25 000
Summa skattekollektivet	178 700	129 000	108 500	91 500
Avgiftskollektivet VA	10 000	10 000	10 000	10 000
Avgiftskollektivet VA - exploatering	77 500	48 000	35 000	35 000
Summa avgiftskollektivet	87 500	58 000	45 000	45 000
Totala investeringar	266 200	187 000	153 500	136 500

9 Driftsnämndernas budgetramar

Kommunstyrelsen, belopp i tkr	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Föregående års budget	-44 777	-43 267	-43 284
Borttag Hallsbergsdagen 2022	1 000		
Borttag Hallsbergsmässan 2022	200		
Helårseffekt lönekomensation 2022	-142		
Effektivisering 2023	-500		
Priskompensation	-1	-1	-1
Hyreskompensation	-46	-16	-16
Totalt	-43 267	-43 284	-43 303

<i>belopp i tkr</i>	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Planeringsreserv	-13 100	-11 600	-11 600
<i>varav</i>			
Ökade livsmedelskostnader	-1 700	-1 700	-1 700
Ökade driftskostnader investeringar	-2 000	-4 000	-4 000
Folkhälsa/Fritidsbank	-1 000		
Digitalisering	-1 400	-1 400	-1 400
Ofördelat utrymme	-7 000	-4 500	-4 500
Totalt	-13 100	-11 600	-11 600

Kommunstyrelsen - transfereringar, belopp i tkr	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Årets budgetram, transfereringar	-154 019	-156 908	-160 076
Totalt	-154 019	-156 908	-160 076

Den ökade budgetramen för transfereringar består främst av indexuppräknningar för respektive år. Utöver indexuppräknningarna har i budgetutrymmet avsatts utrymme för kostnadsökningar inom Sydnärkes utbildningsförbund. Utrymmet ska bland annat täcka eventuella kostnadsökningar för ökat invånarantal i åldern 16-19 år.

Medlemsbidraget baseras på kommunens antal invånare 16-19 år i förhållande till de andra medlemskommunerna.

Drifts- och servicenämnden, belopp i tkr	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Föregående års budget	-43 019	-32 862	-32 964
Ettårssatsning beslut april 2022	6 800		
Ettårssatsning beslut nov 2022	3 200		
Helårseffekt lönekomensation 2022	-59		
Effektivisering 2023	500		
Priskompensation	-5	-5	-5
Hyreskompensation	-280	-96	-97
Totalt	-32 862	-32 964	-33 066

Bildningsnämnden, belopp i tkr	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Föregående års budget	-385 770	-394 340	-402 245
Ettårssatsning april 2022	1 500		
Ettårssatsning nov 2022	1 500		
Helårseffekt lönekompensation 2022	-1 778		
Priskompensation	-1 551	-1 552	-1 550
Hyreskompensation	-1 671	-574	-579
Ökat elevantal	-2 200	-2 600	-2 600
Ökat barnantal	-1 800	-2 780	-2 780
Ökad nivå för alla elever F-9	-2 070		
Modersmål (tillfälligt tom år 2023)	-500	2 000	
Hyra förskola Åkerön		-2 400	
Totalt	-394 340	-402 245	-409 755

Social- och arbetsmarknadsnämnden, belopp i tkr	Budget 2023	Flerårsplan 2024	Flerårsplan 2025
Föregående års budget	-361 706	-378 235	-387 546
Digitaliseringssatsning 2022	671		
Engångssatsning 2021-2022 fam team	600		
Engångssatsning nov 2022	800		
Engångssatsning delade turer			1 500
Helårseffekt lönekompensation 2022	-2 056		
Effektivisering	500		
Priskompensation	-432	-431	-431
Hyreskompensation	-813	-279	-282
Nytt boende Blomsterängen	-15 300	-5 000	-3 000
Engångssatsning flyttkostnader Blomsterängen	-500	500	
Äldreomsorgssatsning preliminär		-4 100	
Totalt	-378 235	-387 546	-389 759